

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Preokret v rumunski notranji politiki: Rumunija na poti k diktaturi?

Po ostavki Tatarescove vlade je sestavil vodja narodne krščanske ljudske stranke Oktavijan Goga koalicijsko vlado desničarskih strank — Parlament bo najbrže razpuščen in uveden avtoritativni režim

Bukarešta, 29. dec. br. Najbolj senzacionalen dogodek včerajšnjega dne je notranji politični razvoj v Rumuniji. Vlada dr. Tat. resca, ki je bila štiri leta na krmilu, je podala ostavko. Novo vlado je takoj nato sestvil vodja narodne krščanske ljudske stranke Oktavijan Goga, ki je dobil pri volitvah najmanjše število glasov. Goga je dobil m. n. dat za sestavo koalicijske vlade. M. n. se mu je posrečilo in uspešno mu je pritrjevali v vlado narodne stranke, stranko Vajde Voevodica in enega strokovnjaka.

Razvoj vladne krize je bil nepričakovano nagel. Se predvčerajšnjim se je zadrževalo, da bo Tatarescu ostal še del časa na krmilu, ter da bo poskušal s pozicijami z nekatimi strankami razširiti osnovo svoje vlade. Očividno pa so vse opozicijske stranke odklonile sodelovanje v njegovi vladi, zaradi česar je Tatarescu v svoji včerajšnji seji sklenil poati ostavko. Kralj je ostavko sprejel in takoj nato povelil mandat za sestavo nove vlade Oktavijanu Gogi. Goga je po kratkih posvetovanjih s svojimi političnimi prijatelji in poznanjci z ostalimi strankami, ki prihajajo v poštev, predložil kralju listo nove vlade, ki jo je kralj potrdil.

Nova vlada

Nova vlada, ki je že snoči prisegla, je sestavljena takole:

ministri: predsednik: Oktavijan Goga (kršč. ljudska stranka),

vojvoda: general Jon Antonescu, šef. gen. štaba,

notranje: Armand Galescu (nar. zar.),

zunanje: Istrate Micescu (kršč. lj. str.),

finanče: Jon Savu (kršč. lj. str.),

trgovina: Dinu Simian (nar. zar.),

delo: Jurij Cuza (ein Aleksandra),

promet in javna dela: Potirka (nar. zar.),

narodno zdravje: dr. Banu (kršč. lj. str.),

pravosodje: Radulescu Mehediati (n. zar.),

vere: Ivan Lupas (kršč. lj. str.),

prosveta: prof. Petrovici (kršč. lj. str.),

letalstvo in mornarica: Irinescu (strokovnjak),

kmetijstvo: Jovanescu (str. Vajde Voevodica),

brez portfelja: Aleksander Cuza.

Takoj po zaprsegi so se člani vlade podali v cerkev, kjer je bila prirejena zahvalna molitev. S tem so hoteli poudariti krščanski značaj nove vlade.

Kako se bo razvijal položaj

Rešitev vladne krize je nastela v rumunskem tisku na silen odmev. Listi strank, ki so zastopane v vladi, izražajo zadovoljstvo nad tako rešitvijo vladne krize, glasila desničarske liberalne vlade pa zelo črnogole o presojajo položaj. Napovedujejo se težke politične boje in izražajo bojazen, da pomeni taka rešitev vladne krize korenito spremembo celokupne notranje in zunanje politike vlade. Opozicijski listi dvomijo, da bi mogla nova vlada delati s poslansko zbornico in senatom, kjer nima večine brez sodelovanja liberalcev. Liberalci pa so sodelovanje odklonili. Zato napovedujejo, da bo nova izvoljena parlament ali poslani na počinosti, da ji se ni in bo vlada upravljal državo z d. kretji, a' p. bo sploh razpuščen in razpisane nove volitve, v najkrajšem m. prim. ru pa uvede avtoritativni režim, ki bi vladal brez parlamenta.

Nagovor kralja Karola

BUKAREŠTA, 29. dec. AA. Rador poročila: Po prisegi novih članov vlade je kralj Karol II. nagovoril ministre in med drugim podčrtal tole:

Globoko in zrelo sem premislil, predno sem vam izročil vlado v teh težkih časih. Čaka vas težko delo, ki bo zahtevalo od vas, da boste zmajali prežeti s čustvom patriotizma in zvestobe do vladarja in domovine. Prepričan sem, da gojite ta čustva v svojih srcih in da živite v veliki skupnosti tistih, ki so si nadelali za program načelo: »Bog, kralj in narod!« Vi greste sedaj na novo pot, ki nosi napis: Nacionalizem. To je lep program in mislim, da ga boste z modrostjo tudi znali izvajati. Temelj vaše vlade je že omenjen v načelu: Bog, kralj in narod! Jaz sem prepričan, da bosta znali zvesto in izdano izvršiti svojo nalogo. Zelim vam popoln uspeh, ker bo to pomenilo utrditev naroda in domovine. Bog naj Vam pomaga!

Odgovor Goge

Ministrski predsednik Oktavijan Goga je na ta govor odgovoril:

Smatram za veliko čast dolžnost, ki ste nam jo naložili. Čvrsto smo odločeni iz-

vesti svojo nalogo. Spoštovali bomo ustavne določbe in gledali na to, da se takoj uvede povsod zvest postojena dela. Vlada se bo posebno nanašala na kmete, ki so temelj te države. Ob koncu se je Goga zahvalil kralju in mu zagotovil neomajno zvestobo in poštovanost vseh članov vlade.

Izjava Tatarescu

Bivši ministriški predsednik dr. Tatarescu je po demisiji svoje vlade sprejel novikarje in jim pojasnil, zakaj je podal ostavko. Med drugim je izjavil:

Cepur ima vlada v senatu močno večino nima v poslanski zbornici primerne liberalne večine. Ker zaradi tega vlada ne more računati z izvebo svojega vladnega načrta, sem predložil Nj. Vel. kralju ostavko svoje vlade. Državno upravo zapuščamo po štiriletnem delu, ki je bilo na vs. h. pol očih državnega življenja plodno. Vsa ta štiri leta so bila za našo državo leta miru in napredka. Materialna obnova države se je močno razvijala. Zavezniki in prijatelji stiki s tujimi državami so viden uspeh našega dela. Na vs. v. z. temu pa viden z dne 20. decembra niso prinesle vladi takšno podporo, da bi mogla z njo srečno dokončati svoj obnovitveni načrt, za karereza je zahtevala zaupnico. Mi smo zato razvalili v skladu z voljo, ki jo je narod izrazil.

Teruel v središču najhujših borb Že dva dni trajajoča ofenziva frankovcev še ni rodila uspeha

SALAMANCA, 29. dec. AA. Poročilo nacionalističnega poveljstva. Bitka v odseku pri Teruelu še traja. Naše čete so odbile napad sovražnika. Uničili smo jim dva tanka, tri ostale tanke pa smo onemogočili. Med mnogimi jetniki sta tudi dva ruska majorja in dva ruska polkovnika. Čete generala Arande so včeraj zasedle več vrhov. Naša letala so uspešno bombardirala sovražne postojanke. Uničili smo štiri sovražne bombnike in tri lovška letala. Mi smo pa izgubili samo eno letalo.

Fronta pred Teruelom, 29. dec. Prišlo je do kratke borbe na nož. Obkolitev se je sedaj razglenila že v obroč, ki je dolg 30 km. Protinapadi republikanskih čet ob cesti v Saragoso so bili odbiti. Med ubitimi

Odmev na borzi
BUKAREŠTA, 29. dec. br. Prva reakcija na sestavo nove vlade se je pokazala na borzi. Vsi državni papirji so občutno padli, stabilizacijsko posojilo iz leta 1919 od 46.25 na 43. notranje posojilo od 44.50 na 41.25 in delnice rumunske narodne banke od 650 na 590 lejev.

Odmev v inozemstvu V Rimu pozdravljajo

Rim, 29. dec. br. Razvoju notranje političnega položaja v Rumuniji posvečajo italijanski listi veliko pozornost. Rešitev vladne krize tolmačijo za odločen preokret v zgodovini Rumunije za temeljito spremembo političnega kurza Rumunije. »Corriere della Sera« napoveduje, da se bo nova rumunska vlada, ki je izrazito desničarska, odločila za tesnejše sodelovanje z Rimom in Berlinom ter da bo postala glavni steb protikomunističnega pakta na Balkanu. Prav tako izražajo listi prepričanje, da bo novi rumunski režim priznal italijanski imperij ter akreditiral novega poslanika pri italijanskem kralju in cesarju. Zgledu Rumunije bodo po sodbi italijanskih listov v kratkem sledile tudi ostale balkanske države.

Komunisti nameravali ubiti Leona Bluma in Dormoya Senzacionalne trditve aretiranega voditelja desničarske zarote

PARIZ, 29. dec. V zvezi z zadevo CSAR je preiskovalni sodnik Betel včeraj zasliševal kolovodje te organizacije Deloncel Deloncel je izjavil, da ima dokaze o tem, kako so komunisti pripravljali komunistični prevrat in to so on in njegovi somišljeniki hoteli preprečiti. Komunisti so hoteli izvesti prevrat v dneh 8., 15. in 18. novembra. Brž ko je to izvedel, je stopil v stik z Ernestom Mercierom, predsednikom zveze električnih podjetij. Ta ga je takoj predstavljal nekemu bivšemu ministru, ki je o tem takoj obvestil neko visoko vojno osebnost.

Nato je Deloncel omenil, da je v zvezi z generalom Duseigneurom nato o tem obvestil večino vojaških načelnikov in poveljnikov. Deloncel je nato imenoval vrsto višjih častnikov, ki jim je dostavil svoje podatke o prevratu.

Govorec o komunističnih pripravah, je

Deloncel rekel, da imajo komunistični napadalniki oddelki 65.000 članov. Komunisti so hoteli začeti svoj prevrat na ta način, da bi najprej ubili Leona Bluma, nato notranjega ministra Dormoya in ministra Lebaso, nato pa bi takoj razglasili, da so te tri voditelje socialistične stranke ubili fašisti. Komunisti bi takoj nato nase dolžnost, da zaščitijo republiko pred fašizmom in bi takoj zasedli vsa vladna poslopija v sedmem okraju.

Vse te podatke je dostavil Mersieru, visokim vojaškim osebnostim in nekaterim bivšim ministrom. Sam torej niti ni hotel prikrivati svoje protirevolucionarne delavnosti. Svoje poročilo je zaključil z besedami: Niham ničesar več dodati. Moja dolžnost je bila samo v tem, da sem bil član omenjene organizacije, ki pa je imela samo obramben značaj.

Stavkovni val v Franciji se širi V Parizu stavkajo tudi vsi občinski nastavitelji

Pariz, 29. dec. Po sedanjih podatkih je stavka zajela vse delavce in nameščence pariske mestne občine, sedaj pa so se jim pridružili še nameščenci po bolnišnicah v podzemni železnici, pri plinarnem podjetju, električni centrali itd. Popolnoma se ne

bo ustavilo delo samo v bolnišnicah in to iz človečanskih razlogov. Strokovna zveza poštinih in radijskih uslužbencev pa je protestirala proti tej stavki in zahteva od svojih članov, da naj delajo naprej.

Urugvajci zasedli argentinski otok Dogodek utesne imeti resne posledice

Buenos Ayres, 29. dec. AA. Havas. Potrjujejo, da je otok Garcia na reki Urugvaj zasedel oddelki urugvajskih čet. Četam pa poveljuje neki mladi urugvajski častnik. Častnik je tudi zapovedal, da naj četa izobesi na otoku urugvajsko zastavo. Argentinska vlada vidi v tem dogodku kršitev svoje suverenosti. Dasi pogodba o tem otoku, ki je bila podpisana pred 12 leti, še ni

ratificirana, se vendar kaj takega ne sme dopustiti.

Montevideo, 29. dec. Zunanje ministrstvo je objavilo, da še niti niso ne o zavzetju kakega otoka na reki Urugvaj. Otok so ba je zavzele urugvajske čete. Te vesti se širijo iz Buenos Ayresa. Argentinska vlada ni poslala nikake protestne note.

V Parizu presenečeni

Pariz, 29. dec. br. Nagla rešitev rumunske vladne krize je vse francoske politične kroge zelo presenetila. Se bolj je presenetilo Pariz dejstvo, da je kralj povelil sestavo nove vlade predstavniku najmanjše parlamentarne skupine, ki ima obenem najbolj reakcionarno obelježje. Le nekateri skrajno desničarski listi pozdravljajo vlado Goge, dočim kažejo levičarski listi očito nenaklonjenost novi rumunski vladi in izražajo bojazen, da čakajo Rumunijo še težki politični boji, ki utegnejo imeti še dalekosežne posledice tudi na mednarodnem polju.

Oktavijan Goga

se je rodil leta 1881 v Transilvaniji. Studiral je v Budimpešti in Berlinu. Pred svetovno vojno je živel v Transilvaniji, ki je bila tedaj pod madžarsko oblastjo. Udeleževal se je kot rumunski nacionalist. Goga je eden izmed najbolj nadarjenih rumunskih pesnikov in je znan, da je rumunski književnosti poklonil najlepše pesmi. Najprej je bil v stranki maršala Avearesca, kmalu nato pa je s Cuzo ustanovil narodno krščansko stranko.

Huda zima na Poljskem

VARŠAVA, 29. dec. Mnogo krajev na Poljskem je zajel hladen val. V pokrajini Vilne je včeraj mraz dosegel 26 stopinj izpod ničle. Pristanikiške Puk na baltškem morju je led zaprl za promet. Po Visli plavajo velike ledena plošče. Zaradi podedenosti tratinice se je izliril na progi med Podložo in Grotkovicami tovorni vlak. Dva železničarja sta ubita.

Potres v Ameriki

Newyork, 29. dec. AA. Včeraj so opazili močan potres v obsejni pokrajini med Guatemalo in Hondurasom. Več poslopij se je porušilo. Po dosedanjih vesteh je ubilo eno osebo, mnogo pa jih je ranjenih.

Grozen čin blazneža

OAKLAND (Kalifornija), 29. dec. Nekaj Filipincev je včeraj zblaznel in strašno oklan stekel po glavni trgovski ulici, se zagnal v neko trgovino in tam napadel vse osebe, ki se niso mogle hitro umakniti. Ranil je 16 oseb, predno so ga redarji mogli zvezati. Četvero oseb je umrlo, šest pa so jih težko ranjenih prepeljali v bolnišnico.

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 29. t. m.
Ratoče-Planica, 370 m: —15, jasno, mirno, pršilo, 800 cm,
Kranjska gora, 810 m: —14, jasno, vetrovno, barometer se dviga, pršilo, 70 cm,
Pokljuka, 1300 m: —9, jasno, 15 pršila na 100 podlage,
Bistrica-Boh. jezero, 510 m: —10, pršilo, 50 cm,
Vršč, 1501 m: pršilo, 130 cm,
Koča na Zelenici, 1534 m: —15, jasno, 15 pršila na 220 trde podlage,
Dom na Kofcah, 1500 m: —15, jasno, 15 pršila na 100 trde podlage,
Mariborska koča, 1080 m: —10, pooblačeno, sever, 20 pršila na 40 podlage,
Pohoraki dom, 1030 m: —10, pooblačeno, sever, 20 pršila na 40 podlage,
Ruška koča, 1249 m: —10, pooblačeno, sever, 20 pršila na 40 podlage,
Lobnica 930 m: —9, pooblačeno, mirno pršilo, 84 cm,
Sv. Trije kralji, 1191 m: —8, mirno, 30 pršila na 60 podlage,
Senarjev dom, 1522 m: —15, sever, visoka megla, 65 pršila na 70 podlage,
Koča pod Kopo, 1377 m: —15, sever, visoka megla, 65 pršila na 70 podlage,
Sv. Lovrenc, na Pohorju, 483 m: —1, pršilo, 80 cm,
Koča na Smrekovcu, 1380 m: —7, mirno, 20 pršila na 60 podlage,
Koča na Perč, 1634 m: —7, oblačno, vetrovno, srez 250 cm,
Rimski vrtovi, 530 m: —9, oblačno, mirno, pršilo, 55 cm,
Določeno na stanju z dne 29. XII. '37
Kurz: — k 433 m: —7, 15 novega pršila na 40 podlage.

Politični obzornik

Mislil o božiču

Kakor drugi listi, tako je o božiču objevil poseben božični članek tudi list dekana Škerbca in advokata Sabothya »Gorenje«. Članek je v marsikaterem oziru zanimiv, zato se izplača, da ga človek prečita. Takole razmišlja in razglablja članek: »... tako se mi zdi, da stojimo vsi skupaj božiču samo ob strani. Da gledamo vse skupaj samo kakor teater, kjer kupi vstopnico in potem gleda. Jaslice, polnočnica, kadilo, petje v cerkvi, izložbe, božično drevo, voščila, prireditve in obiski, vse to se mi zdi, nam kar izbrise glavno misel in človek ne najde niti časa, da bi se malo zamislil, kaj je prav za prav božič... Ali ni res, da je pri vseh slovesnostih in pri vsej domačnosti vendarle silno malo res božičnega, vse ostane samo pri zunanostih, vse je, kakor sem že rekel, — teater... Po mojem mnenju pa, če bi kdo vso to premislil, bi moral čutili nekaj več, kakor samo to zunanje, kar vsak dan vidimo in doživljamo, moral bi se poglobiti vase in vse to premisliti. In končno bi človek tudi o Bogu, ki ga danes ne pozna, sodil čisto drugače. Kako pa misli, da si današnji človek predstavlja Boga? Ljudje mislijo, da je Bog kakor stražnik, ki s palico čaka, da te bo zalotil in kaznoval. Pregrebo si predstavljamo Boga, zato pa pravijo, da drži s kapitalizmom, da je burjuj, da je, ne vem kaj. Ali si ne slišal tako govorjenje o Bogu? Že, kaj ne? Tega ne pomislijo ljudje, da je Bog ljubezen, jasna in očita ljubezen in zato ga tudi sami ne ljubijo, ker ga ne poznajo ali ga nečejo poznati... Tako globokomurno razmišlja o božiču glasilo katoliškega tiskovnega društva v Kranju, ki pa je prvo besedo v svojem imenu že izbrisalo, o božiču in o praznovanju božiča. Priznati je treba, da je članek v marsikaterem oziru zadel pravo

Tuje spletke v Podkarpatski Rusiji

Svoječasno smo poročali, da se je prebivalstvo v Podkarpatski Rusiji, ki je sestavljalo del Češkoslovaške republike in kjer se je dosedaj poučevalo v šolah v ukrajinski, izreklo pri ljudskem glasovanju za uvedbo ruskega književnega jezika v šole. Večina za ruski jezik je bila malodane tridesetinska. Izid tega glasovanja je v živo zadela pristaje ukrajinskega separatizma, ki so bili do sedaj gospodarji položaja v Podkarpatski Rusiji. Ker čisto pravilno računajo s tem, da nimajo več v rokah ljudstva, so postali preko noči irendentisti in navezali stike z inozemstvom. Na ta način se hočejo maščevati češkoslovaški vladi, ker je dovolila, da ljudstvo svobodno izrazi svoje pravo mišljenje in se izreče proti nasilni ukrajinizaciji. Z irendentistično in protidržavno propagando so prvi pričeli ukrajinski listi, na čelu jim »Podkarpatski golos«. Ta je objavil zemljevid Velike Ukrajine, ki ga je izdal »hetman« Danilo, sin znanega helmana Pavla Skoropadskega, ki so ga postavili na čelo Ukrajine. Nenci, ko so koncem svetovne vojne okupirali to pokrajino, že to kaže, kdo ima pri tej propagandi svoje prste vmes. Iste ideje širita tudi »Ukrajinska rodina« in »Probojem«. Poleg teh dveh listov izhaja javno kot tednik še gospe Levicke »Ukrajinski slovo«, ki čisto odkrito zastopa nacistične ideje in o katerem je splošno znano, da ga financirajo iz Nemčije. Tu se tiska tudi list »Naš piapor«, ki ga vtihotapljuje v Podkarpatsko Rusijo preko poljske meje. Vrh tega izhajajo še dve tajni glasili — »Samostijna Dumka« in »Surma«. »Surma« je organ tajne »UVO« (ukrajinske vojaške organizacije), ki jo vodi znani agent Gestapo (geheime Staatspolizei) polkovnik Konovalev. Tajno se predvaja film berlinske tvrdke Fox, ki ga je to podjetje napravilo na znanem protestnem shodu Ukrajincev v Užgorodu proti uvedbi ruščine v šole. Širijo se irendentistični letaki »Prudi dan in je že blizu«, ki so dokazano nemškega izvora, in medalje z napisom: »Marija, carica Ukrajine, prosimo, združi nas«. Te svetline so dali napraviti unijatski menihi bazilijanci in jih razpečavali med ljudstvo. Na pristisk oblasti je razpečevanje teh svetlin v zadnjem času preprečeval škof Aleksander Stojka. — Iz teh podatkov je razvidno, da so že vedno na delu sile, ki se vmešavajo v slovenske odnose in pri tem ne štedijo z novcem!

»Pohod« ustavljen

Beograd, 29. dec. br. Z odlokom notranje ga ministra dr. Korošca je v smislu dočeta tiskovnega zakona ustavljen nad tje izhajanje tednika »Pohod« in štirinajstvalnika »Delavski list«. Oba lista sta bila trikrat zaporedoma zaplenjena in sedaj popolnoma ustavljena.

Borzna poročila

Carli. 29. decembra. Beograd 10.—, Pariz 14.925. London 21.62 New York 43.625. Bruselj 73.39, Milan 22.76, Amsterdam 240.575, Berlin 174.90, Dunaj 80.40, Praga 15.19, Varšava 81.90, Bukarešta 3.23.

KINO IDEAL

ANNA BELLA v pomorskem veleofilu

NOČ PRED BITKO

Po romanu Claude Farrère
Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

Sodba v mrliškem procesu

Pevčevi in njenima soobtožencema ni bilo mogoče dokazati, da so si prilastili le dinar tujega denarja

Ljubljana, 29. decembra. Okrog pol 12. ure ponoči je bila zanimiva razprava proti Angeli Pevčevi, uradnici Mestnega pogrebneega zavoda, in proti aranzjerjema Petru Alešu in Avnu Avblju zaključena. Za razpravo je vladalo izredno zanimanje. Dvorana je bila ves dan polna poslušalcev, med katerimi je bilo mnogo magistratnih uslužbencev in Ljubljancov, ki so se nadejali, da bodo slišali, kako so bili pri MPZ »poneverjeni« milijoni, o katerih se je tako dolgo govorilo v mestu in po deželi.

MANIPULACIJE Z NAKAZNICAMI

Dasi telesno ubita in živčno bolna, se je Pevčeva ves čas sijajno zagovarjala. Prav po domače je pripovedovala, kako se je uradnoval v pisarni MPZ. Njen nepriljen zagovor je naredil takoj najbolj vtis. Samo človek, ki nima na vesti sleparij, more tako prostodušno izpovedovati pred sodniki. Odločno je Pevčeva izjavila, da se ne čuti krivo. Kot blaginčarka je imela ročno blaginjo, v kateri je držala največ 20 tisoč din za tekoče izdatke. Priznala je, da je pisala blaginjske izkaznice, na katerih je bilo zaračunano več moč spremstva ali straže kot jih je bilo v resnici. Ravnatelj ji je naročil, naj na ta način zaračuna izdatke za obrat. Kateri so bili taki izdatki za obrat, je Pevčeva prav določno povedala. Kupovala je pisarniške potrebščine. Ravnatelj je dostikrat rekel, da za vsak svinčnik ne bodo posebne nakaznice napisali. Pevčeva je vzela dinar iz ročne blaginje in kupila, kar je pisarna nujno potrebovala, pozneje je pa pri tej ali oni nakaznici za pogrebe pripisala enega ali dva moža več kot jih je bilo v resnici. S tem je krila izdatke za potrebščine. Denarja ni kradel nihče. K potrebščinam za obrat so spadali tudi izdatki za zdravila za konje, izdatki ob košnji, ko je bilo treba plačati nadure in dati nagrade, izdatki za tuje spremstvo in stražo, kadar so bili domači uslužbenci bolni ali zaposleni tako, da niso mogli opraviti dva pogreba ob določenem času. Nekaj denarja je šlo iz ročne blaginje za poštno pologo čekovnega računa in za poštnino, koleke, za dimnikarja in za elektriko, za tramvaj itd. Pevčeva je našla celo vrsto takih izdatkov, katere ni mogla vnesti v nobenega izmed sedmih kontov v knjigah, bili pa so resnični izdatki, katere je bilo treba kriti. Ravnatelj ji je naročil, naj jih krije z vpisem na nakaznice in tako je tudi storila.

Dokazano je bilo nadalje, da so se nahajali v blaginji boni. Kako so prišli boni v blaginjo, kaže Valantov primer. Neki Valant je blago, katerega pogrebni zavod ni mogel več uporabiti dobil v razprodajo. Valant naj bi ga kot potnik vnovič. Ravnatelj mu je dal na račun 400 din, potem pa je potnik izginil z blagom in z akontacijo. V blaginji je ostal bon za 400 din. Takih bonov je bilo več in Pevčeva jih je polagoma spravila iz blaginje s tem, da je zaračunala več straž kot jih je bilo in je z gotovino presežka krila v blaginji bone.

VSE GRE IZ ENE BLAGAJNE

Ravnatelj je rekel, da je vseeno kaj vzame denar, saj gre vse iz ene blaginje. Tako reče lahko vsak podjetnik, ki ima podjetje z milijonskim prometom. Ravnatelj šapja je imel široko pooblastilo in je vodil podjetje, kakor se je njemu zdelo prav. Predvsem je skrbel vzorno zato, da je šel posel od roke, da podjetja ni uničil bankrotizem. Ako ni za vsak izreden izdatek zahteval, da se odpre nov konto, je bilo to gotovo v interesu podjetja. Kam bi pa prišli ako bi v velikih podjetjih odpirali za vsako bagatelo nov konti. Tako se praktično v vseh velikih podjetjih in tudi pri MPZ se je tako praktičiralo, s čimer pa ni rečeno, da je kdo s takimi manipulacijami kradel zavodov denar. Ako je ravnatelj izplačal uslužbencem posebno nagrado za nadurno in forsirano delo pri košnji ali pri pogrebi, kar je bilo gotovo v interesu podjetja, se je iz izdatke zaračunal »ilegalno«. V nakaznice je blaginčarka zapisala več mož, pa je dobila kritje.

Druge vprašanje je, ali bi ne bilo bolj pravično, da bi Pevčeva na »legalen« način vnašala take izredne izdatke v knjige. Ako upoštevamo, da je MPZ pridobitno podjetje, je fingiranje postavk vse dotlej legalno, dokler se ne vnesejo postavke s tem namenom, da si ta ali oni prilasti denar iz naslova teh postavk. V ves dan trajajočem procesu pa ni bilo mogoče dokazati niti z najmanjšim dokazom niti z indicem, da je Pevčeva zaradi tega zaračunala večje število straž in spremstva, da bi zavod okoldovala le za en dinar. Enako ni bilo mogoče dokazati, da je ravnatelj imel tak namen, ko je naročil Pevčevi, kako naj krije posamezne izdatke. Besede pokojnega ravnatelja šapja, da je vseeno, kje se vzame denar, ker gre vse iz ene kase, najbolje pojasnjujejo, zakaj je šlo pri teh manipulacijah, katere so hoteli nekateri prikazati kot veličanske goljufije.

Pevčeva se je smejala, ko ji je državni tožilec očitil, da si je kupila hišo in avto. Poi Ljubljane je vedelo, da je hiša, katero je imel v mislih drž. tožilec, last vsakega gde. Pevčeva. Priznala pa je, da si je kupila star avto za 8000 din, s katerim se je vozila v službo kako leto, ko je bila hudo bolna in ni mogla hoditi peš. Brž ko je ozdravela, je avto prodala. Dokazano je bilo, da je na svoje stroške avto prelakirala in da je bencin za avto kupoval njen svak. V službo se je vozila, ker z bergljami ni mogla v urad. Pevčeva je lastnica majhne parcelle, katero je kupila, preden je postala uradnica pri MPZ. Nameščene, ki ima okrog 2500 din mesečne plače, si pač lahko v 20 letih službe prihrani kakih 30 jurjev in si kupi parcelo.

Pevčeva je tudi pojasnila, kaj je sežigala, ko je sežigala neke papirje nekoč v uradu, a česar je priča, neki uslužbenec. Naredila

je uslugo dvema uradnikom na magistratu in je pobirala od strank komisijsko pristojbino po 100 din za vsakega mrliča. Na posebnih listih je imela prejem teh pristojbin potrjen, listke pa je po obračunu vedno uničila. Šlo je za privatno uslugo dvema uradnikom, ki se jima je zdelo pobiranje te pristojbine direktno pri strankah nekoliko odličen posej.

OČITNA NEDOLŽNOST JOHANOVA IN PETROVA

Po zagovoru Petra Aleša in Ivana Avblja, ki ga Ljubljana pozna pod imenom Johan, je bilo za vsakogar na dlani, da sta nedolžna. Podpisala sta nakaznice in sprejela denar ter ga porazdelila stražam in spremstvu. Kako je prišla obtožnica do trditve, da sta dva človeka sporazumno goljufala s Pevčev, je pravočasta uganka. Povedala pa sta marsikaj, kar je potrdilo zagovor gde. Pevčeva. Zgodilo se je dostikrat, da je bilo treba izplačati enega ali dva tuja moža šele na dan po pogrebu, ker sta bila najeta za spremstvo na hitro, kadar je kdo od domačih bil zadržan ali je zbolel. Ta dva moža je bilo treba vpisati na drugi nakaznici. Komisija tega ni upoštevala, ko je po nekem samovoljnem ključu ugotovila, koliko mož je bilo preveč zaračunanih. Tudi pri nuna in usmisljenkah so bile straže MPZ, sta izjavila. Te straže je revizija enostavno črtala kot fingirane.

Inspektorju Tavčarju je bilo znano, da so se gotovi izdatki krili z možni pri pogrebi. Potrdil je, da so bili v blaginji boni. Ve tudi, da je Pevčevi dostikrat zmanjkalo denar v blaginji in je morala sama kriti primanjkljaj. Znano mu je bilo, da je ravnatelj dosti potoval in da mu je Pevčeva izplačala za potnino, katero je takoj potreboval. Po uradni poti bi moral čakati na denar več dni. Tudi take izdatke je Pevčeva krila z odvličnimi stražami.

Sodnik g. Brelih je razvoljval z nekaj besedami navidezno uganko, ko so izpravevali zakaj ni vse šlo »legalnim« potome. Rekel je: MPZ ni urad, MPZ je trgovsko podjetje! Kakšno krivico je storil Pevčevi samovoljni ključ, po katerem so ugotavljali, koliko straž je bilo preveč zaračunanih, kaže primer pogreba pokojnega ministra Sušnika. Revizija mu je prisodila samo 5 mož spremstva, v resnici pa jih je bilo najmanj deset. Poslanec dr. Fux je s svojim pričevanjem tudi razrešil navidezno uganko in je pokazal v jasnih luči nedolžnost obdolženke Nele Pevčeva. Ravnatelj šapja mu je priznal, da je naročil Pevčevi, naj krije gotove izdatke, za katere trenutno ni bilo na razpolago sredstev, z vpisom večjega števila straž in spremstva pri pogrebi. Dr. Fux je izjavil tudi, da je trdno prepričan, da Pevčeva niti šapja nista oškodovala MPZ niti za pario. Ako se vpisi niso vršili tako, kot bi bilo potrebno, gre to na račun zastarelega in okorelega sistema zavoda.

RAZBREMENILNE IZJAVE PRIC

Predsednik revizijske komisije dr. Prelih je povedal, kako je uradovale revizijska komisija. Sam je priznal, da ključ, po katerem je revizija ugotavljala fingirane straže, ne more biti pravičen. Saj je bilo v teku razprave dokazano, da je revizija računala s statusom pet domačih mož, a v l. 1933 je imel zavod samo 3 možne na razpolago, dva od teh sta pa bila kot profesionalca zaposlena v delavnicah. Dokazano je tudi, da so bili domači dostikrat bolni po več tednov skupaj. Neki Pirnat je bil bolan celo leto. Vsega tega revizija ni upoštevala, ko je metala »fingirane« straže v breme gde. Pevčeva. Seznam fingiranih straž je dobila Pevčeva za nekaj minut na vpogled, pa je takoj pojasnila več primerov, katere je komisija nato črtala. Po večeršnjih pojasnitvah in dokazih bi moralo odpasti iz seznama najmanj polovico od vseh 390 primerov, tako da bi znašala navidezna škoda morda kakih 10 jurjev, za to vsoto pa je Pevčeva povedala, kako jo je porabila za kritje raznih izdatkov.

Računski inspektor Langus je povedal, da so ugotavljali fingirane straže na izpovedih uradnikov in uslužbencev. Potrdil je, da je imel MPZ v letih pred revizijo veliko avtonomijo in je ravnatelj po svoji uvidenosti vodil zavod in za vse odgovarjal. Vse ostale številne priče niso moge s svojimi izjavami obremeniti obtoženke, pač pa so njih izjave potrdile vse trditve gde. Pevčeva. Ko so na primer tapetniku zavoda Knezu pokazali eno nakaznico, katero je podpisal, je Knez izjavil, da je prejel toliko denarja, kolikor znaša vsota na nakaznici in je denar pošteno izplačal moštvo. Kljub temu je Pevčeva v obtožbi s to nakaznico obremenjena, dasi število straž po Knezovem pričevanju ni bilo fingirano. In takih nakaznic je bilo gotovo več.

»NOV« DOKAZNI MATERIAL

Proti koncu razprave je magistratni inspektor Lojze Pipp prinesel državnemu pravdniku »nove« dokazni material, s katerim je udaril na dan državni pravdnik, ko je dobil besedo po zaključnem dokaznem postopanju. Povedal je tele zanimivosti, ki pa za krivdo ali nekrivdo Pevčeva nikakor niso prišle v poštev in so bile nekakšne pavšalne obdolžitve, katere lahko smatramo za naveden bluff, dokler ne dobijo konkretnih oblik.

MPZ dolguje občini 483.000 din l. 1933. je izgubilo kar 150.000 din. Nihče ne ve, kje so. Tudi pri plačevanju prosektojev v mrtvašnici so ponarečeni nakaznice. MPZ si je samolastno zaračunaval tako 100 din, pozneje pa takse do 800 din, katere ni bil upravičen pobirati od strank, ki so imele mrliča v hiši. MPZ je dvignil iz svojega čekovnega računa od l. 1932. do revizije 214.649 din kot 20% prebitke na plače. Ta denar si je uradno razdelilo.

Čudno je vsekakor, da je prišlo vse to šele včas na dan, torej po dveh letih preiskave. Je odgovoril branilec Pevčeva dr. Muc. V časopisih so pa razglasili, da je MPZ aktivno podjetje. Izgube da je samo navidezne 190.000 din. Zakaj je obtožba o vsem tem dolejš molčala? Nova odkritja se pa Pevčeva ne tičejo in niso pod obtožbo.

Vse nove »redloge« branilca dr. Muc in branilca dr. Leskovec ter predloge državnega tožila je senat zavrnil kot nepotrebne. Državni tožilec je zahteval kaznen po obtožbi in po subsidiarni obtožbi, ki jo je prijavil med procesom. Branilec dr. Muc je v sijajnem plosanju zavrnil vse točke obtožbe in zahteval oprostitev obtoženke Pevčeva. Za oprostitev Johana Avblja je predlaga sam državni tožilec, dr. Leskovic pa je zahteval oprostitev obtoženca Aleša.

SODBA

Predsednik senata g. Javoršek je razglasil sodbo, s katero je bila Pevčeva obsoje-

BOJ ZA DEČKA

Sijajna igra dveh dečkov, ki se redko kadaj vidi na platnu!

KINO UNION — Telef. 22-21

Telefon 27-30 KINO SLOGA Telefon 27-30
Radi velikega zanimanja za film ČIN-ČIN
SHIRLEY TEMPLE BEGUNKA IZ KINE
Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

na pogojno na denarno kazen 2000 din po § 214/III, ker je z lažnimi vpisi naredila za Mestni pogrebni zavod dokaz za terjatev. Aleš in Avbelj sta bila popolnoma oproščena. V razlogih je predsednik poudarjal, da je šlo za lažne listine samo za nekatere izmed 390 primerov obtožbe. Praksa fingiranja nakaznic v MPZ ni bila v skladu s predpisi. Prav nobenega dokaza pa ni bilo, da si je Pevčeva prilastila kaj denarja ali ga utajila in poneverila. Smatrali jo tudi ni za javno uslužbenko, ker je vršila zasebno pravno funkcijo, dasi je uslužbenka javne ustanove. Dr. Muc je prijavil revizijo in priziv, državni tožilec tudi. Tresle so se gore, rodila se je miška.

ganimaciji. Tovariši in tovarišice, na občni zbor pripeljite tudi one vojne invalidke, vdove in sirote, ki se niso organizirani in ki spadajo pod naše okrožje, kajti v skupnem delu je moč. Zatorej vse vojne žrtve, na evidenca na zboru!

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 29. decembra katoličani: Tomaž, škof

DANAS NJE PRIREDITVE

Kino Matica: Fanny Eläler
Kino Ideal: Noč pred bitko
Kino Sloga: Čin — Čin (Begunka iz Kine)
Shirley Temple
Kino Union: Boj za dečka

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartner, Moste — Zaloška cesta.

Ekspresni vlak povozil stražnika

Tragična smrt je doletela snoči v službi stražnika pripravnika Alojzija Kreseta

Ljubljana, 29. decembra. Na železniški progi v Zeleni jami pri km 546 se je pripetila smoti okrog 21.50 huda nesreča, ki je zahtevala življenje mladega policijskega stražnika. Stražnik-pripravnik Alojzij Kresc je imel večeraj službo na progi Ljubljana—Zidani most v Mostah, zaradi najavljene dvorne garniture. V Mostah je ležala zvečer gosta megla, zato stražnik ni dobro videl po progi. Okrog 21.45 sta se srečala na progi, kjer je stal Kresc, dva vlaka in sicer osebnik, ki je prihajal v Ljubljano ter OES, ki je odhajal proti Zagrebu. Stražnik se je z desnega tira pravčasno umaknil osebnemu vlaku, ni pa opazil ekspresnega vlaka, ki je pridrvel po levem tiru. Lokomotiva je vrgla Kreseta kakih 5 m daleč s proge, kjer je obležal na mestu mrtve.

Njegovo truplo je opazil šele okrog 22. progovni delavec Ivan Pezdir, ko je prišel po opravkih na prog. V tem ni ni mogel ugotoviti, da gre za ponesrečenega straž-

nika in je samo javil, da leži na progi neznan ponesrečenec. Na kraj nesreče je takoj odšel nadstražnik Medvešek, ki je ugotovil, da je ponesrečeni stražnik-pripravnik Alojzij Kresc. O nesreči so z vodmat-ske stražnice nemudoma obvestili policijsko upravo. Prišla je komisija, v kateri so bili zdravstveni svetnik dr. Lužar, dežurni uradnik g. Kette in nadzornik g. Rijavec. Zdravnik je ugotovil, da je lokomotiva ekspresnega vlaka prizadejala Kresetu zadaj za desnimi ušesom na glavi 5 cm dolgo globoko rano, ki je povzročila trenutno smrt. Na tleh tih trupa so našli tudi uro, znak, da je ponesrečenec tik pred smrtjo pogledal na uro, ki jo je držal v roki.

Truplo ponesrečenega stražnika so na odredbo komisije prepeljali ponoči v mrtvašnico k Sv. Krištofu, kjer bo obducirano. Pokojni Alojzij Kresc, ki je bil doma iz Prečne v novomeškem okraju, je vstopil v policijsko službo šele letos junija meseca. Star je bil šele 23 let.

Tepežni dan najbolj tepenih

Otroci se ravnaajo po razmerah in zato so večeraj tepežkali ves dan

Ljubljana, 29. decembra. Po starem običaju traja tepežni dan samo do polnočja in popoldne otroci nimajo več pravice vihteti ših nad odraslimi. Toda danes se otroci ne ravnaajo po običajih, temveč po razmerah ter so zaradi tega večeraj v Ljubljani tepežkali ves dan. Tega jim res ne smemo šteti v zlo, saj se je ljubljanskim tepežkarjem poznalo že tako rekoč na nosu, da so tepeni — v pravem ali prenešenem pomenu besede — dan za dnem vse leto.

Zdaj se nam nudi najlepša prilika, da bomo govorili o reviji nadebudne mladine, ki do-rašča v predmestjih; o reviji, ki ni bila oficijelno prirejena in ne organizirana, a je vendar dosegla popoln uspeh: sleherni, ki jo je hotel videti, je lahko videl, da se v ljubljanskim predmestjih lahko mobilizira cela armada mladih beračev. Lahko ste videli, da je te mladine toliko, kakor da ima v Ljubljani večino. In morda ste videli, da ti otroci niso posebno rdečelčni, da so slabo oblečeni ter obuti v najrazličnejšo obutev. Večerja je bila namreč tako lepa prilika, da bi ki ogledali vse to. Lahko bi se prepričali, da revni ljudje ne pogrešajo tega božjega blagoslova, kakor pravimo »bodočnosti narod«. To je moralo pač razveljati tiste, ki vidijo v beli kugi neznansko apokaliptično pošast ter nevarnost.

Toda takšnih neoficijelnih manifestacij navadno nečeto tisti, ki bi jim bilo treba zelo priporočati, naj bi vsaj od časa do časa odprli oči. O teh otrocih, ki so nas večeraj tepežkali, vedo mnogo tudi učitelji in nadzorniki dnevnih zavetišč. Po nekaj zanesljivih podatkih je skoraj tri četrtine deklet in nad tretjino dečkov iz barakarskih naselij ušvih. Mnogo jih je tudi garjevih. Še bolj zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko izmed njih je okuženih z bacili jetike. Zanesljivo je ugotovljeno — a žal niso javnosti dostopne natančne številke — da mnogo teh otrok prihaja v šolo brez zajtrka. Mnogi izostajajo iz šole, ker imajo po trije in štiri otroci ene in iste družine le po ene čevlje. Nekateri prihajajo v šolo v čevljih, daj staršev. Tudi večeraj ste lahko opazili, da so bili mnogi tepežkarji obuti v čevlje, škornje, galose ali snežke odraslih. Nekateri matere so ostale večeraj doma brez čevljev, dokler so otroci tepežkali.

V kolektarjih je zapisano, da je 23. december dan nedolžnih otrok. Kakšni so nedolžni otroci, ste lahko videli večeraj. Morda ste se jezili nad njimi, ker obupavali nad »predmestnimi« pobolniki, nad »svojadjoci, ki je naskočila mesto kakor lačne koblice. Redki so najbrž pomislili, da so to le nedolžni otroci, ne glede na to, kakšni so njihovi starši in ne glede na to, kaj so njihovi roditelji: zločinci, pijanci, nezaposleni ali brodolomci življenja. Pomisliti bi morali, da ti otroci niso krivi, da morajo beražiti, da so lačni in razčepani ter da nimajo dobre vzgoje in da so nesmažni. Tepežnega dne je treba, da bi vas ti nedolžni otroci s šibo v roki, posmehljiv obrazov od mraza, udrtih oči — spomnili nase, na svojo usodo in bodočnost, ki jih čaka.

Ne smemo reči, da meščani niso bili daržljivi. Nekateri so sicer odganjali tepežkarje, češ da jih je preveč in da so že vse razdali. Nekateri so se jih pa tudi otapali, češ da je obdarovanje tepežkarjev le vzgajanje beračev. Kljub temu so nekateri

spretni tepežkarji nabrali celo bogastvo, kakor se jim je zdelo, kajti 10 dinarjev je za nje že velik denar. Zato so tudi nekateri poskušali srečo še popoldne, ker niso mogli tako na lepem odločiti šibe in malhe, ko so prišli v »formo«. Mnogi so pa tepežkali popoldne zato, ker niso upali domov s premajhno zbirko. Starši so jim zabrali, da morajo prinesiti domov čim več denar in da ne smejo zapraviti niti pare. Samo po sebi se pa razume, da je bilo med tepežkarji tudi nekaj grešnikov, ki se niso mogli ubraniti izkušnje, ko so začutili denar pod prsti. Ustavljali so se pred izločbami in ugibali, kaj bi kupili, a še bolj jih je vlečlo v bifeje in slaščiščne. Nagovoril sem tepežkarje na cesti: Ali ste že mnogo nabrali? — Bili so v zadregi. Najmlajšemu je zašel pesek v ohiapne snežke in sestrice ga je sezuvala. Pokazala se je razgrana, preperela nogavica. Vsi trije so bili umazani. Večji fant je bil brez pokrivala. — Ali ste prišli daleč? — Iz Kosec. — Kajne, zebe vas? — Da, kupite mi mleko! je zaprosil največji in najpogumnejši. Ne smete torej misliti, da so otroci večeraj razmetavali denar za slaščice. Mnogim je boljše dišalo toplo mleko.

Večerni tepežkarji pa niso bili le majhni; med njimi smo opazili celo — starejše mlake. V začetku so se nekoliko sramovali, čež nekaj časa so pa že pogumno konkurirali otrokom. Tudi nje moramo prištevati med nedolžne otroke.

Iz Radeč

Božičnica. Pred prazniki je bila na naši šoli božičnica, pri kateri so bili obdarovani revni otroci s perilom, oblačil in čevlji. Obdarovanih je bilo nad 100 otrok, ki se vsi v svojih sreih hvalašno srominjajo umrlga dobrotnika tvornika Aleksa Podvinca iz Karlovca, ki je po svoji smrti volil lepo vsoto tukajšnji šoli, kar je omogočilo, da je bilo toliko otrok obdarovanih. Aleks Podvinca je imel dolga leta tvornico usnja v Radečah, kjer je bil znan kot velik dobrotnik, lani je pa umrl v Karlovcu. Božičnici so prisostvovali zastopniki kraj. šolskega odbora, učiteljski zbor in starši obdarovancev. Ne moremo pa razumeti, da sta prireditel zamudila neki učitelj in učiteljica in da ni po petju državne himne bilo ovacij Nj. Vel. kralju Petru II., kar bi pričakovali iz vzgojnih očirot.

Sejem. Pritisnil je mrz tudi v naši kotlini, čeprav smo brez snega. Po hribih je obležal prvi sneg, ki je oviral dogon živine na zadnji sejem. Živine ni bilo mnogo in cena je mela popustiti. Obiskovalcev je bilo veliko manj kakor po navadi.

Iz Kranja

Krajevni odbor Udrusenja vojnih invalidov v Kranju sporoča, da bo imel svoj redni občni zbor 6. januarja 1938 ob 9. v veliki dvorani hotela »Stara postaja«. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se udeleži občnega zbora. Povabilen je tudi delegat občnega odbora iz Ljubljane, da nam bo pojasnil novi invalidski zakon, ki upamo, da bo kmalu izdan in da nas bo rešil naših sedanjih gmočnih težav. Na občnem zboru bo obdaritev revnih članov in članic, ki so organizirani pri naši or-

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 29. decembra: Vozel. Red Sreda. Četrtek, 30. decembra: Svedrovci (Fric—frac). Red Četrtek.

Petek, 31. decembra: Matura. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Sobota, 1. januarja: ob 15. uri: Simkovi. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ob 20. uri: Bela bozen. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 2. januarja: ob 15. uri: Peterčkovci poslednje sanje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ob 20. uri: Svedrovci. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 29. decembra: Evgenij Onegin. Red B

Četrtek, 30. decembra: zaprto.

Petek, 31. decembra: ob 21. uri: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Sobota, 1. januarja: ob 15. uri: Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ob 20. uri: La Bohème. Izven. Gostuje g. Anton Drmota. član du. najkse Drž. opere. Znižane cene od 30 din navzdol.

Nedelja, 2. januarja: ob 15. uri: Traviata. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Gostuje za Zlata Gungjenac. — Ob 20. uri: Pri treh mladenkah. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Živčno bolna ženska v svinjaku

Turjak, 28. decembra. Božični prazniki so minili, vsaj pri nas, mirno. Ravno ob praznikih ljubimci in miru pa se nam je odprla žalostna slika siromaštva na deželi. Ko sem med prazniki obiskoval Gradež, vasico blizu Turjaka na severni strani, sem opazil, da se je kakor senca vlekla neka ženska iz svinjaka. Videti je bila obupana in živčno stara. Zvedel sem, da je to nad 30 let stara samica Francka Podlogar, rojena na Malem Ločniku pri Turjaku, da nima nikakega blivšalca in je brez sorodnikov.

Ubožica je že več let živno bolna, ghuha in ni zmožna, da bi služila. Neki kmet ji je odstopil svinjak, v katerem prenočuje in je zmrzuje dolge zimske noči, ne da bi se sirote kdo usmili in ji odstopil kotiček gorke sobice, da bi revica lažna ne zmrzovala v svinjaku. Žalosten je ta primer, in upamo, da se bo vendarle našel kdo, ki se bo usmili sirote Francke in ji po svoje pomagal. Prosimo usmilenja srca, da pomagajo nesrečni bodisi z obliko, živili ali v denarju. Darila pošljite upravi »Slovenskega Naroda«, ki jih bo izročila siroti. Posebno pa prosimo za pomoč še gospoda poslanca dr. Lovrenčiča in senatorja g. Pučija, ker spada sirota pod kočevski sraz.

L. L.

Radioprogram

Petek, 31. decembra

12: Vsakemu nekaj (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, sporod. obvestila. — 13.20: In nekaj za vse (plošče). — 14.15: Vreme, borza. — 18: Zvonjenje. — 18.05: Radijski šramel. — 18.25: Pranos iz franciskanske cerkve. Zahvalna pesem. — 18.35: Radijski šramel. — 19: Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila. — 19.30: Nae. ura. — 19.50: Plošče. — 20: Valo Bratina! Mili gost, vesela igrica (igrajo člani Narod. gled. v Ljubljani). — 20.45: Kmetiči trio, vmesne sove poje gde. Štefka Korenčanova s spremljevanjem Kmetičkega tria. — 21.30: Silvestrovanje ljubljanske radijske postaje v uniojski dvorani. Konec ob 1. uri.

Lep dar: Zgodbe brez groze

JUTRI 30. DECEMBRA 1937. PREMIERA VELEZABAVNEGA FILMA

KINO UNION Na skednju

Telefon 22-21

(Spiel auf der Tenne)

Sodelujejo igralci poznani iz filma »Žene vladajo«. Film prekaša po svoji zabavnosti vse, kar je bilo slikano do sedaj pokazano. Igra osreči kar štiri pare, ki na zakon kar nič niso mislili. — Kdor hoče nasmejati v novo leto, bo našel razvedrilo pri tem filmu.

PREDSTAVE: OB 16., 19.15 in 21.15 URI

DNEVNE VESTI

— Prekoceanska oddaja za naše izselence. V okviru prekoceanske oddaje dne 1. januarja, ki bo od 1 do 2.15 zjutraj po kratkovalovni oddaji postaja v Beogradu in sodelovanjem dveh berlinskih kratkovalovnih oddajnih postoj, bo v programu, namenjenem za naše izselence, sodelovali znani jugoslovanski javni delavci g. Dušan Nikolačević, ki bo predaval o pomenu narodne dinastije Karađorđevićev za narodno zedinjenje. V glasbenem delu bo sodeloval g. Zarko Čvečić, član beogradske opere, nato še gdca Zorka Katinska, ki bo pela narodne pesmi in g. dr. Jure Dolenc, ki bo na mali harmoniki igral slovenske narodne naprave.

— Slovenci v Ameriki. V kraju Sudbury v Kanadi se je smrtno ponesrečil Alojz Košmerli, star 47 let, doma iz Loškega potoka. Šel je po stopnicah v klet, pa mu je spodrsnilo in padel je tako nesrečno, da se je hudo poobil in je težkim poškodbam kmalu podlegel. V Kanadi je bil 11 let. V Elyju je umrl Anton Šuštar, star 70 let, doma iz Lok pri Kamniku. V Chisholmu je umrl Andrej Modrič, star 67 let. Slovenka Ivana Fugina iz Kilbera je tožila nekoga Italijana za 1.500 dolarjev odškodnine, ker jo je po silil poročiti. Sodisce ji je po prisodilo za poljub samo 100 dolarjev, no toj ceni bi se dobilo na svetu dovolj poljubov.

— Nov zdravnik v Ljubljani. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan zdravnik v Ljubljani dr. Milan Perušek.

— Opozorilo odlikovancem Belega orla z meči. Opozorjajo se vsi odlikovanci Belega orla z meči, da se bo vršil ustanovni zbor tega združenja 9. januarja 1938. v Beogradu v Oficirskem domu ob 9.45 s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev skupščine. 2. Volitev začasnega predsednika, tajnika, overovateljev zapisnika in skrutinirarjev. 3. Poročilo o delu akcijskega odbora. 4. Volitev upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča. 5. Vprašanja in predlogi. Pripravljeni odbor poziva vse nosilce tega odlikovanja tudi iz dravske banovine, da se udeležijo te skupščine v čim večjem številu. Pripravljeni odbor ima svojo pisarno Beograd, Vasiņa ul. br. 3, soba br. 21. Reflektanti za skupščino dobe tožnejša obvestila pri društvu vojnih dobrovoljcev v Ljubljani. Frančiškanska ul. 10.

— Iz »Službenega listca«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 104 z dne 29. 1. m. objavlja pravilnik o višini načini izterjavanja in kontroli pri pošranju banovinske trošarine na vino in žganje, izpremembe in dopolnitve v izvršilni odredbi o organizaciji, učenju nastru, strokovni izobrazbi učiteljev in uporabljanju učnih knjig na strokovnih nadaljevalnih šolah, objave banske uprave o pobiranju obinskih davščin v letu 1937/38. v občini Šv. Vid, sreza logaškega in razna objave iz »Službenih novic«.

— Mraz tudi na Primorju. Iz Splita poročajo, da je pritisnil zadnje dni mraz tudi po vsem Primorju. Po okoliških planinah je zapadlo nad en meter snega in temperatura je padla na —15 do —18° C. Včeraj zjutraj so imeli celo v Splitu 4 stopinje mraza. Tudi v Dalmaciji piha mrzla burja, ki je ponekod tako močna, da ovira promet na morju. V Dubrovniku je včeraj zjutraj snežilo.

— Našim naročnikom toplo priporočamo D. Ravljenovo zbirko črtic, novel in satir, ki je pravkar izšla pod naslovom »Zgodbe brez groze«. Naroča se pri založbi »Cestis« v Ljubljani, Knačjeva ulica 5 in velja broširan izvod s poštnino samo 11 din. v celo platno vezan pa s poštnino 16.— din.

— Nov grob. V Blagovici je umrl včeraj posestnik in bivši župan g. Franjo Benkovič, brat znanega ljubljanskega advokata dr. Ivo Benkoviča. Pokopnik je bil daleč raokrog znan in priljubljen. Njegov pogreb bo jutri ob 10. na domače pokopališče. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, zmerno mrzlo in vetrovno vreme. Včeraj je nekoliko snežilo v Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 4, v Zagrebu in Sarajevu 2, v Beogradu in Skoplju 0.0, v Ljubljani —2.6, v Mariboru —3.0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.9, temperatura je znašala —5.5, na aerodromu —6.7.

— Dve nesreči in napad. Včeraj so prapeli v bolnico 15-letnega kmečkega fantja Janca Prelovnika iz Brezji pri Raki na Dolinskem. Prelovnik je nekje iztaknil staro patrono, ki jo je prišel obdelovati s kladivom, dokler mu ni v roki eksplodirala. Naboji je Prelovniku udaril v obraz ter mu izbil levo oko. Posestnik Jože Zaman, doma iz Jablaniških Laz nad Litijo je včeraj vozil hode iz gozda. Pri nakladanju pa mu je en hodi padel na desno nogo ter mu jo zlomil. Z iga pa so pripeljali v bolnico 39-letnega posestnika Jožeta Jakopina, ki ga je nekdo s kolo opazil po glavi.

— Vse premoženje razdelila revežem. Po tem se je pa obesila. Kmetica Marija Vrhur iz vasi Predavce blizu Križevcev je bila znana daleč naokrog po svoji dobrotljivosti. Bila je premožna in rada je podpirala reveže. Zato so jo imeli ljudje zelo radi. V zakonu pa je bila nesrečna in zato je sklenila končati si življenje. Pred samomorjem je razdelila vse svoje premoženje med siromake, potem se je pa obesila.

— Dva mladenčita ugonila v Uni. Iz Bihača poročajo o težki nesreči, ki se je pripetila v ponedeljek popoldne na reki Uni. 17-letni Jozo Buković in 20-letni Jozo Ivančič sta se peljala s čolnom čez reko. Sredi reke se je čoln prevrnil in oba sta ugonila.

— Siromašen delavec podedoval 12.500.000 din. Iz Sarajeva poročajo, da je doletela siromašnega železniškega delavca Gojko Brstina na železniški postaji Višica nepričakovana sreča. Še v ponedeljek zvečer ni imel toliko denarja, da bi si kupil cigarete, včeraj zjutraj se je pa prabudil kot milijonar. Njegov oče se je pred 30 leti izselil v Ameriko, kjer se je zavaroval za 250.000 dolarjev na 20 let in sicer tako, da bi do-

bila zavarovalnina njegova žena in sir. Navedeno je umrl in včeraj zjutraj je bil njegov sin potom zunanega ministrstva obveščen, da je podedoval 12.500.000 din očetove zavarovalnine. Ko so ga vprašali, kaj si najbolj želi zdaj ko je postal milijonar, je odgovoril, da bi najraje imel hišico z dvema sobama in kuhinjo ter nekaj zemlje, obenem pa da bi dobil stalno službo pri železnici.

— Čudno naključje. V Virgin mostu je znani nasilnež in razgrajatelj Gjuro Barbir iz Podgorja pred 10 leti ubil svojega sorodnika Petra Barbiro. Zdaj je pa našel tragično smrt na istem kraju. Imel je sovražnike, ki so se domenili, da ga bodo pretepli. Počakali so ga v zasedi in ga obdelali z noži. Težko ranjenega so odnesli na isto mizo, kjer je ležal pred 10 leti njegov sorodnik smrtno ranjen. In isti trgovec Dušan Crevar, ki je prižgal pred 10 leti svečo njegovemu umirajočemu sorodniku, jo je prižgal zdaj tudi njemu.

— V smrt zaradi bolezni. V Sarajevu si je končal včeraj zjutraj življenje namestnik državnega tožila Grgore Bilič. Skočil je v Miljacko in utonil. V smrt je šel zaradi težke bolezni, ki ga je mučila že dolgo, pa ni bilo nobenega upanja, da bi ozdravel. Imel je namreč kostno tuberkulozo.

Iz Ljubljane

—lj Kdaj bo konec nereda v telefonskem prometu? Ve da kar je zapadel prvi letošnji sneg, vlada v telefonskem prometu v Ljubljani tak nered, da se telefonski naročniki po pravici pričujejo. Zdaj je po poročanju ta proga, zdaj zopet ona, telefonski aparati navadno brne in cvilijo, da ne sliši nobene besede, če že dobi zvezo, kar je pa že nekaj izrednega. Navadno zveze sploh ne dobiš. Dan za dnem se tudi ponavljajo primeri, da naenkrat zašliši v slušalki tvoj pogovor. Težko je opisati vso to čudno kolobocjo, ki je nastala v našem telefonskem prometu. Mislimo pa, da bi bil že skrajni čas, da se napravi temu konec, ker sicer naročniki od telefona nimajo nobene koristi, temveč nasprotno, samo jezo in razburjanje.

Veliko silvestrovanje

v vseh prostorih kavarne in dancin

»NEBOTIČNIK«

z bogatim sporedom

NOVODOLSA IZBRANA VINA

Vsled obilnega poseta prosimo cenjene goste, da si rezervirajo mize.

Vstop prost! Vstop prost!

—lj Vojaška zglasitev. V svrhu vpisa v pripadajoče vojaške sezname se morajo najkasneje do konca meseca januarja zglasti v mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu št. 71. v Ljubljano prisiljeni ali v Ljubljani stanujoči: a) mladeniči, rojeni v 1918. letu, ki pridejo spomladi k naboru; b) mladeniči, rojeni 1920. leta, ki stopijo z novim letom v vojaško dolžnost; c) obvezniki do 50. leta starosti, ki so sicer odslužili svoj rok, pa se zdaj ne čutijo več sposobne za vojaško službo; d) vsi moški od 18. do 50. leta starosti, ki stalno prebivajo v Ljubljani, pa sedanjega svojega stanovanja še niso javili vojaškemu uradu.

—lj Silvestrovanje v elitnem kinu Matie bo letos v znamenju nepriljubljenega zabavnega in umetniškega užitka in v znamenju tistega začelka, iz katerega se bo razvila vsakoletna tradicionalna silvestrska prireditelja. Vodstvo kina Matie se ni ustrašilo truda, da prilagodi za svoj velikomestni varijetejski spored znana in priznana imena našega teatra, od katerih omenjamo samo go. Lubejevo, go. Peška, Bratino, Golovina, dr. Svára, članice opreznega baleta itd. itd. Naj povemo še katero o »poredu? Kakor pač mora biti za tako priliko! Pred polnočjo 1937 blazer-komedija Jeanne Harlow in Rotera Taylorja v vefilmu »Ona je mojca, po polnoči 1938 čez 15 točk varijetejskega programa, za katerga dostojno višino jamčijo v polni meri že navedena imena sodelujočih. Času primerna deviza za malo denarja — dosti muzike, in sicer dosti muzike, se bo najlepše očitovala na silvestrovanju v vseh prostorih elitnega kina Matie!

—lj Kdor bo šel na Silvestrovanje v šentjakobsko gledališče k premijeri »Nobene žena več«, ne bo razočaran. Prav gotovo bo počakal novo leto v najlepšem razpoloženju. Metka Butarjeva je našim mladim, ambicioznimi člani odra to veselo delo, da nudi obiskovalcem šentjakobskega gledališča epet par veselih uric. Prilite!

—lj Silvestrovanje v ljubljanskem Zvonu, ki se bo vršilo v dvorani hotela »Miklič«, bo gotovo ena najzabavnejših prireditev ob zaključku starega leta. Poleg družbenega pevskega zbora sodelujejo tudi člani Narodnega gledališča.

—lj Radiofonska oddaja postaja priredi v petek, dne 31. decembra silvestrovanje v uniojski dvorani v Ljubljani. Sodelujejo: Radijski orkester, Bojan Adamič s svojimi esolisti, člana zagrebške opere, go. Jože Gostič in Marjan Rus, solistka gđ. Sonja Ivančič, gđ. Vali Smrkoljova. Jožek in Ježek itd. Začetek ob 21.30. konec ob 1. uri. Rezervirajte si pravčasno vstopnice pri blagajni kina »Union«.

—lj Silvestrovanje v Sokolskem domu v Šiški je bilo že od nekdaj prijetno. Tudi letošnji Silvestrov večer bo zelo pester ter prijeten. Poleg šaljivih nastopov, ki bodo skrbeli za smeh in razvedrilo, polnočne alegorije, se bo plesalo ob zvokih odličnega jazza. Za okrepčila pa bo skrbel bogato založen buffet. Za Silvestrovo obiščite Sokolski dom v Šiški.

—lj Silvestrovanje na Taboru. Tudi letos priredi Sokol i silvestrovanje na Taboru. Društvo se je potrudilo, da bo nudilo obiskovalcem res provosten program, pri katerem je zagotovljeno sodelovanje naših priznanih gledaliških umetnikov. Pa tudi

ostale točke bodo tako zanimive in polne humorja, da bo vsakdo posabil na vse, kar ga teži. Zato vas vabi taboreta družina na njeno silvestrovanje.

—lj Ljubljanski Sokol opozarja in vabi na svoj 70. rođni letni občni zbor, ki bo v četrtak, dne 13. januarja ob pol 20. uri v društveni telovadnici v Narodnem domu. — Predsednik članstva v vrhu sčeta kandidatske liste za bodočo društveno upravo pa bo v ponedeljek 10. januarja v društveni sejni dvorani.

—lj Tatvine kole. Tatovi kole navzlic mrzli zimi ne mirujejo. Včeraj je bilo ukradeno apot 1500 din vredno kolo, znamke »Standard« Branku Kaišu ali sicer ispred hiše v Cerkveni ulici 15. Z dvorišča Nabavljane zadruge na Mesarykovi cesti je nekdo odpeljal 600 din vredno kolo, znamke »Automoto« Josipu Jeršku. Jeršek je imel na kolesu tudi aktovko, v kateri je bil zavoj rtičje krme. Dalje je drzen tat odpeljal kolo Jazu Letnarju in sicer v Vodnikovega trga. Črno plaskano kolo je bilo oni dan odpelano še Josipu Stanovniku, ki ga je pustil samo za trenutek v veči hiše 18 v Predovičevi ulici in pa Francu Gradu, ki ga je prislonil k steni vinotoča ob stari remizi na Zaloški cesti.

—lj Danes važna seja v gostilni »Lovšine, Gradisce 13.

—lj Razne tatvine. Iz stanovanja Cirila Skodlarja v Zg. Šiški 120 so bile ukradene oni dan tri obleke. Črna zimska suknja z baržanastim ovratnikom, temnosiv hubertus plašč, par čevljev, klubok in več perila. Tat je pobesal v žep tudi 2138 din in tako odkodoval Skodlarja za nad 7000 din. Drzen tat se je vhitotalil v ponedeljek tudi v stanovanje Elze Znidaričeve v Strelški ulici in ukradel sivo moško suknjo in moder ženski plašč, v skupni vrednosti 2200 din. Iz stanovanja Josipa Musarja na Sv. Petra cesti 61 je nekdo odnesel 1200 din vredno črno zimsko suknjo. Dalje je bila ukradena siva suknja Bogomiru Podboju v Vrhovčevi ulici 11. temomodra suknja Ivanu Kastelcu v Pražakovi 3 in rjava suknja starinarju Ivanu Zajcu na Gallusovem nabrežju 18. V vinotoči Vladimira Miloša na Poljanski cesti 17 pa so vlomili v ponedeljek ponoči brezposelnj in mu napravili za 500 din škodo.

—lj Vidi važiš oč! si obvarujete le s optično čistimi brušnimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Iz Celja

—c Kazen za krivo prisego. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal v torek posestnikov sin Rudolf Volovšek z Brazja pri Šmarju pri Jelšah. Letos poleti je bil delavec Alojz Arbeiter z Zg. Tinskega pri Zibiki obtožen, da je ukradel Francu Mrzliku 750 din. Arbeiter je nagovoril Volovška, da je 28. julija na srekem sodišču v Šmarju po krivavi pričal v prilog Arbeiterja. Volovšek je lažno izpovedal, da je posodil Arbeiterju denar, ki so se našli pri Arbeiterju. Volovška pa je pozneje začela peti vest in je v Bitolju, kjer je služil vojake, na sodišču izpovedal, da je 28. julija na sodišču v Šmarju po krivavi prisegel. Sodisce je v torek obsojilo Volovška na 4 mesece strogega zapor in na izgubo častnih pravic za dobo 2 let. Arbeiter je bil zaradi nagovarjanja h krivemu pričevanju obsojen v Celju na 11 mesecev strogega zapor. Na njegovo prošnjo mu je dalo sodišče dva dni dopusta. Arbeiter pa se ni več vrnil, marveč je izginil brez sledu.

—c Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolice bo v torek 4. januarja od 8. do 12. dopokline v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

—c Dve nesreči. V petek je padla 70-letna zasebnica Terezija Petkova s Polzele na domačem dvorišču in si zlomila levo roko v zapustju. Ko se je počel 30-letni žagar Avgust Šibanc iz Trnovelj pri Celju na šte-

KINO MATICA
Tel. 21-24

Lillian Harvey in Willy Birgel
v krasem vefilmu plesa, glasbe in ljubezni
FANNY ELSSLER
Najnovejši žurnal - Romantika divjega zapada itd.
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

fanovo s kolesom po cesti v Vojniku, je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo v kolku. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

—c Skupni davek na zakol. Mestno po-glavarstvo v Celju razglša: Po razpisu ministrstva financ, oddelka za davke št. 76000/III. od 11. XI. 1937, je zavezano skupnemu davku na zakol tudi klanje živine po obrtnikih, trgovcih, uradnikih in drugih zasebnih osebah brez osira na to, ali se bo meso zaklane živali prodalo ali uporabilo v lastnem gospodinjstvu deloma ali v celoti, in brez osira na to, kje se kolo-je, v klančnici ali doma. Od skupnega davka so izvzeti le kmetovalci, če koljejo živali za lastno uporabo mesa. Pozivajo se vsi kmetovalci v območju mesta Celja, da prijavijo klanje živali že pred zakolom upravi mestne klančnice, kjer plačajo skupni davek na zakol.

SPORT

Hockey na ledu

V četrtak, 30. dec. ob 20.

SK Ilirija je povabila v goste rumunskoga prvaka TC Roman. To moštvo je na polovanju po Evropi in gre takoj iz Ljubljane v Celovec in po drugih evropskih mestih do nastopa na svetovnem prvenstvu v Londonu. Ker je pa TC Roman nekaj dvorski klub, v njem igra namreč princ Kantakuzen in zato to moštvo vzdržuje in podpira dvor. Na razpolago ima tudi umetno drsišče v Bukarešti in kanadskega trenerja, ki je član kanadskega moštva, ki je doseglo svetovno prvenstvo.

Iz tega sledi, da je TC Roman zelo močno moštvo in četa biti borba zelo ostra in zanimiva. Zato opozarjamo občinstvo, naj ne zamudi izredne prilike, da vidi, kar je v hockeyu sploh mogoče videti.

Tekma se vrši v četrtak 30. dec. in sicer kot večerna tekma ob 20.

Iz Maribora

— Gledališče. Za igralski pokojninski sklad vzpore v četrtak, 30. t. m. izredno privlačno božično pravljico »Čvrček za peč-joc, ki je bila pri premijeri zelo simpatično sprejeta. Na Silvestrov večer vzpore ob 21. uri Rasbergerjevo operelo »Rdeči naglajnik. Bot o Silvestrova posebnost z nagradami, ki so že same vredne obiska gledališča.

— Novo avtobusno postajo bodo zgradili v kratkem v Mariboru. Na novem delu Glavnega trga, ki ga sedaj regulirajo, bodo na prometnem otoku zgradili postajo za pisarne in avtobusno čakalnico. Tam bo nameščena tudi zasilna avtobusna delavnica. Bo ta najmodernejša avtobusna postaja.

— Ali je potrebno? Res je, da so delavci v zimskem času najbolj potrebni zaslužka. Vendar pa zato še ni potrebno, da mariborska občina ureja javna dela tako, da je največ dela pozimi, v tem hudem mrazu, ko morajo delavci lačni prežebavati na ulici. Pa tudi za dela sama zimski čas menda ni najbolj prikladen. Mnogo je delavstva brez posla tudi v drugih letnih časih, ko bi z večjim veseljem in tudi občini v večjo korist delali. Zakaj vedno le pozimi?

— Smrtanje terja žrtve. Včeraj se je nad Trmici ribniki pri smučanju ponesrečil 20 letni strojni tehnik Josip Matelja. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo pod kolenom. To je letos druga žrtve zimskega sporta v Mariboru.

— Žrtve napada. V Podovci je neman p-jan možakar napadel na cesti 42-letnega posestnika Franca Braunerbergerja in mu s gnojnimi vilami razbil lobanjo. Poškodovanca so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer pa imajo zdravniki le malo upanja, da ga ohranijo pri življenju.

— Uboj na sveti večer. Z Jančevega vrha pri Radenci nam poročajo, da je na svoji večer v hiši vinarja Matije Kovaršiča prišlo do krvoprelitja. Vino je razgelo povabljenega gosta in 22-letni domači sin Alojz je s nožem zabodel svojega soka Antona Šala-riča, ki je kmalu izkrmavel. Ubijalca so aretirali.

Mladi vlomilci pod ključem

Ljubljana, 29. decembra
Policija je po daljšem prizadevanju spet prišla na sled drzni in spretni tatnini, družici mladih pokvarjenec, obtoženi iz petih ali šestih članov, starih komaj po 15 in 16 let.

Iz vagonov na glavnem kolodvoru in na prostem tiru so že dolgo izginjali razni predmeti. Sprva so došli kraje »stotoglad-jazec«, ko pa preiskava v tej smeri ni dosegla uspeha, so jeli policijski organi iskati tatove drugod. Kmalu so dograli pri raznih trgovcih z železjem, da se dan za dnem oglašajo pri njih mladi fantiči, ki sproti dovažajo vse mogoče stare in nove železe, o katerem so trdili, da so ga pripeljali z dežele. Železe pa ni bilo iz okolice, marveč so ga nakradili mladi vlomilci, ei na kolodvoru.

Končno se je posrečilo izslediti mlade tatbič, ki stanujejo deloma pod Rožnikom, nekateri pa v Florjanski ulici in na Blei-weisovi cesti. Mladi pokvarjenec so pri-znali več vlovov v vagon, iz katerih so zvozili za več tisoč dinarjev železa, ki so ga sproti razprodali po trgovinah v mestu. Iz vagonov so pa odnašali tudi sladkor, moko, testenine in druga živila, če so le mogli, pa tudi manufakturo. Fantiči so celo pomislili na svoje delo in se prav nič ne kesajo, da so kradli. Živo so smali tudi pripovedovati, kako so bili nekoč pri tat-vini zasledeni. Ko so bili pomoli has kradli, so pristopili k vagonu odrasli moški, pred katerimi so se mladiči brž skirli, a so jih oni že opazili. Iz skrišališča so jih priklj-cali nazaj in jim tiho povedali, da niso stražniki ali železniški uslužbenci, mar-več tudi tatovi kakor oni in da so prav tako prišli krad. Potem so skupno ople-nili en vagon in naložili plen na voz, kj so ga imeli odrasli vlomilci znanj na ce-sti pred skladiščem. To drugo družbo vlov-licev policija še zasleduje.

Z Ježice

— Nova uprava Sokola. Letos je imel Sokol občni zbor mesec prej kakor druga leta, da ojaša novemu odboru priprave za zimsko delo. Občni zbor je pravilno ocenil položaj v društvu in mu oskrbel prvo-vrsten odbor. Zato upamo, da bo letos delovanje Sokola v upravnem, tehničnem in prosvetnem delu rekordno.

— Srečen Božič. pravišnja mladinska igra br. Cirila Ramorja je v obeh praznikih, napolnja Sokolski dom. Igra je bila zvesta na Stefanovo izvirno podana. Sokolska mladina nam je z njo prijetno razvedrila bo-žične dni.

4+1 cevni super za vse valovne dolžine

Din 141.— MESEČNO

PHILIPS RADIO

pri **H. SUTTNER, Ljubljana**

zastopstvu **Aleksandrova 6** Ugoden nakup starih aparatov

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

Zavese

ravnokar dospelo najnovejše vzorce

poceni kupite pri **R. SEVER,** Marijin trg 2.

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK
Večerni tečaj za začetnike in izveščance. Dva oddelka — od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. zvečer. Najmodernejša stroje-pisnica, na razpolago 25 naj-razločnejših pisalnih strojev. Vzpostavljene 3. in 4. januarja od pol 7. do 8. ure zvečer. Šolnina najnižja. Pričetek novega te-čaja 4. januarja. Christofor učni zavod, Domobranska ce-sta 15. 3017

RAZNO

50 PAR ENTLANJE
asuriranje, vezanje zaves, peri-la, monogramov, gumbic. Ve-lika zaloga perja po 6.75 din. »Julijana«, Gospodarska cesta 12.

Velik ogromen zalogo
»Hubertus« plaščev, zimskih suknj, oblek, perila i.t.d.
ODPRODAJAMO VSA OBLAČILA
» 15 do 20% popustom.
PRESKER
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

KLISEJE
ENO
VEŠTAČNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

SVINJSKO MAST
v sodih nudi po 11 din kg
»Vzorna ekonomija«, Pančev, Vojvode Mišića ulica 4. 2904

URE—BUDILKE
SREBRNINO
ZLATNINO
dobite v največji izbiri pri
H. Suttner
Ljubljana 5
Zahtevajte brezplačni katalog!

Za zimski sport ni denarja

Obširen program JZSS za letošnjo sezono — Glavne prireditve so odvisne od denarnih sredstev

Ljubljana, 29. decembra. JZSS je za letošnji precej obširen program, ki ga bo uresničil, v kolikor mu bodo pač dopuščala sredstva. Savezna uprava se je namreč postavila na stališče, da pod nobenim pogojem ne bo delala dolgovi in da preneha s staro prakso, ko se je program izvajal. Brez denarja pač ni bilo v novo sezono, toda zdi se, da je bil odbor le preveč idealen. Brez denarja pač ni bilo v novo sezono, toda zdi se, da je bil odbor le preveč idealen. Brez denarja pač ni bilo v novo sezono, toda zdi se, da je bil odbor le preveč idealen.

Predsednik JZSS dr. Ciril Pavlin

Program JZSS je naslednji: V radiu bodo stalna predavanja v okviru nacionalne ure. Dve sta bili že v decembru, dve bosta v januarju. Na podlagi novih pravil je bil pod okriljem savezne ustanovitve tu propagandno-statistični odsek pod vodstvom magistra Piccolija.

Tečaj za voditelje mladinskih odsekov je pripravil naletnik mladinskega odseka prof. Josip Kozak, ki je pridobil zanj več predavateljev. Teoretični del tečaja je bil od 16. do 22. decembra, udeležilo se ga je 12 kandidatov, predavatelj je bil na 28. Kandidati bodo v začetku februarja napravili še praktični del tečaja, nato bodo morali polagati izpite in bodo tako postali prvi savezni mladinski voditelji, kar bo nedvomno mnogo koristilo razvoju našega smučarstva. Žal da ni imel JZSS toliko sredstev, da bi lahko tudi drugod priredil take tečaje.

TEČAJI TRENERJA G. KUISME

Cep ravnanje položaj JZSS ni preveč rožnat, je vendar angažiral tudi letos iz vrstnega trenerja Kuismo, kar ga obremenjuje za 4000 din mesečno. Trener je bil v

glavni najet za nameravani tečaj za svezne trenerje, ki pa je zaradi finančnih neprilic tudi odpadel in bo šele spomladi. Kuismo je v novembru in decembru vodil v Ljubljani kondicijski trening ljubljanskih tekmovalcev, katerega se je udeležilo največ članov Sm. kl. Ljubljane, nato pa je odšel v Mojstrano, kjer je največ dobrega nastajalo. Med božičnimi počitnicami je Kuismo treniral tekmovalce SMK Ljubljane na Pokljuki, kjer ostane do 3. januarja, ko odide v Planico, kjer bo vodil trening tekmovalcev SK Ilirije do 10. januarja, nato pa bo poslan na Pohorje ali v Maribor in pozneje na Hrvaško ali v Bosno.

Kot rečeno, je moral JZSS zaradi pomanjkanja finančnih sredstev tečaj za svezne trenerje preložiti. V tem tečaju, ki je napravljen zanj načrt, se bodo udeležili domači trenerji, da nam v bodoče ne bo treba klicati tujih. Tečaj je sprejel v svoj program tudi ministrstvo za telesno vzgojo in bo spomladi v Triglavskega pogorja.

Tečaj za smučarske učitelje bo na Crepoljaku pri Sarajevu od 10. do 30. januarja v izvedbi ministrstva za telesno vzgojo in s sodelovanjem saveza. V tečaj bo sprejetih največ 30 kandidatov, ki pa morajo popolnoma obvladati smučanje. Po končanem tečaju bodo morali polagati izpite. Tečaj za smučarske-tekmovalke bo tudi priredilo ministrstvo s sodelovanjem saveza na Pokljuki od 10. do 30. januarja, največ za 30 kandidatov, ki morajo seveda smučanje temeljito obvladati. Damsko smučanje se je pri nas preveč zanemarjalo in zato je treba poskrbeti za razumevanje ministrstva, ki bo tudi za ta tečaj kriilo stroške.

LETOŠNJI TEKMOVALNI PROGRAM

Letošnji program je zelo skromen in je savezu prijavljenih le malo tekem. Upamo, da bo vreme letos smučarjem bolj naklonjeno kakor druga leta in da bodo klubi, podsavezi in savez svoje tekme lahko v redu priredili.

Ker je ministrstvo za telesno vzgojo sporočilo, da bo letošnji smučarski zlet v Sloveniji, je JZSS sklenil, da v okviru zleta priredi tudi državno prvenstvo v klasični kombinaciji, po možnosti v Ljubljani v alpski kombinaciji pa na Gorenškem. Netekmovalni del zleta pa bo v Ljubljani.

Sokolstvo

Smučarske tekme sokolske župe Kranj

V soboto 15. in v nedeljo 16. januarja 1938 se bodo vršile v Mojstrani IX. tekme sokolske župe Kranj. Tekme sokolske župe Kranj so bile vedno največje smučarske prireditve v naših krajih. Vsako leto se je sokolskih smučarskih tekem udeležilo po več sto tekmovalcev in tekmovalke.

Tako bo tudi to zimo armada sokolskih smučarjev pohitela v Mojstrano, ki je dala najboljše tekmovalce, ki so vedno z velikimi uspehi tekmovali pri župnih, saveznih, vsehlovnih, mednarodnih in olimpijskih smučarskih tekmah.

Za izvedbo tekem velikega obsega in razporeditve skupin tekmovalcev in tekmovalk, je zelo važna izbira kraja, ki je v najkrajšem času dosegljiv in kjer so snežne razmere še najbolj ugodne, kjer je dosti prenočišč in ljudi, ki sodelujejo pri tekmah kot organizatorji, sodniki, kontrolni o'gani, reditelji in kurirji. Mojstrana v vseh teh pogledih ni nikoli odrekla. Pri velikih smučarskih prireditvah je vedno sodelovalo pol vasi in to od vseh otročev do preizkušenih gorskih vodnikov, gozdarjev in lovcev.

Zato je razumljivo, da se je smučarski odsek sokolske župe Kranj odločil, da se bodo tudi letošnje župne smučarske tekme vršile v Mojstrani.

Tekmovalo se bo v naslednjih panogah: **Sobota:** ob 15. uri. Člani. 1. tek na 18 km za I in II razred za sestavljeno tekmo in 2. tek na 10 km za III razred, tekmovalci od 18 do 20 let. Ob 15.30 uri. Članice: 1. tek na 6 km, vsi razredi.

Nedelja: ob 8. uri Člani tekma v smuku na 4 km za vse razrede. Članice tekma v smuku na 2 km za vse razrede. Ob 14 uri: Člani: tekme v smučskih skokih za sestavljeno in prosto tekmo za vse razrede.

Tehnični odbor župnega smučarskega odseka si pridržuje pravico izpremeniti program po potrebi, o čemer pa bodo edine pravčasno obveščene prijave je poslati najkasneje do 13. januarja 1938 naravnost

ni. Glede na slab finančni položaj je program prirojen, tako da bo prvenstvo prirejeno tudi v primeru, če zleta ne bo. Glede na slabe skušnje s lanskim smučarskim zletom na Jahorini je letos savez sklenil organizacijo te prireditve povesti vso pozornost, da bo na res dostojni višini. Seveda je tudi to odvisno od denarja. Lani je bilo namreč obljubljenih 100.000 din, pa denarja ni bilo od nikoder. Zato je bil polom razumljiv. JZSS prevzame organizacijo tega zleta v svoje roke le, če bo ministrstvo poravnalo še 50.000 din starega dolga in če nakaže vnaprej primeren znesek za zlet.

Med drugimi večjimi domačimi prireditvami bo tudi letos tradicionalna stafetna tekma v Mo'strani v proslavo 10letnice tamonjega kluba. Večja tekma bo tudi stalom za prvenstvo dravske banovine v izvedbi mariborskega podsaveza, a večna tekma bo spet na Gorenškem. Ilirija in Ljubljana bosta priredila stalom na Viševniku savezno prvenstvo v skokih bo v Planici na 60 metrski skakalnici, kot zaključek sezone pa bo tradicionalni »Triglavske dan« s smukom s Triglavskega katerega so povabljeni Čehi, Avstrijci, Nemci in Italijani.

Naša udeležba v tujini je 'etoz zelo dvomljiva, ker se je savez postavil na stališče, da je treba štediti in da ne moremo pošiljati ekip na mednarodna tekmovanja, ker to preveč stane. Upoštevati je treba tudi to, da so vse večje mednarodne tekme preveč oddaljene od nas, saj je n. pr. prvenstvo FISE na Finskem (klasična kombinacija), a tekmovalje v alpski kombinaciji v Švici, ki je pa tudi predraga za nas. Za JZSS je pač važna udeležba na prvenstvu FISE. Sporedno s tem tekmovalcem bo v Helsinkih tudi kongres FISE, na katerem bodo razpravljali o Planici, oziroma o naši veličastni skakalnici. JZSS bo zastopal na tem kongresu g. Gorec. Za nas je važna da zagovarjajo Planico vsi člani FISE, razen Norvežanov, ki pa tudi niso njeni odločni nasprotniki.

Za svetovno prvenstvo od 24. do 26. februarja v Lahti na Finskem je določen zaenkrat le Smolej, a na svetovno prvenstvo v alpski kombinaciji v Engelbergu v Švici od 5. do 10. marca pojdejo naši tekmovalci le, če bo denar na razpolago. JZSS je prejel mnogo vabil za udeležbo na inozemskih tekmovanjih. Verjetno je, da bo poslal savez nekaj tekmovalcev v Garmisch-Partenkirchen ter na skakalne tekme v Celovec, najbrž tudi tri tekmovalce v Bolgarijo. Če bi se pa hotel odzvati vsem vabilom, bi ne imel na razpolago niti zadosti tekmovalcev, da ne govorimo o denarju.

in v prvi polovici proge. **Moški nastajaj:** 1. tekma v smuku in smučskih likih na progi do 2 km, 2. patrolno tekmovalje s prirodnimi zaprekami na 4 km, na koncu proga, druga in tretja kilometra je po ena zapreka. Članice: 1. tekma v smuku na 2 km, 2. tekma v smučskih likih, 3. tek na 6 km, 4. tekma v štafeti 4 x 2 km. **Zenski**

nastajaj: 1. tekma v smuku na 2 km, 2. tekma v smučskih likih.

Vse prijave morate poslati župnemu smučarskemu odseku na Jesenicah do 10. januarja 1938. Na poznejše prijave se ne bomo ozirali. **Smučarski odsek sokolske župe Kranj na Jesenicah**

Zaklad karavane smrti

Blizu New Orleansa so našli nekaj cekinov španskega kova

Dobrih 80 kilometrov severozapadno od New Orleansa je našel farmar Lawrence Holmes več cekinov španskega kova. S tem je pojasnjena in dokazana govorica, ki je krožila po okolici o zakladu, izgubljenem med vojno severa proti jugu s karavano, ki je izginila v pustini. Karavana je nelsa iz Teksasa južnoameriških državnih štabu prezidenta južnoameriških držav Jeffersona Dawisa v Alabami Izogniti bi se bila morala četam severne armade, ki je bila blokirala Mississippi in obrežje. Zato so jo poslali skozi pust del Louisiane. Za prenos dragocenega tovora so uporabili velblode, pripeljene iz Afrike ki pred začetkom vojne. Živali, vafire pustine, so prišle tu sicer v suh in peščen kraj, po katerem pa teče mnogo potokov. Velblodi so prepogosto pili vodo in poginili, še predno je dosegla karavana svoj cilj. Vojaki so odnesli le neznaten del tovora, vse drugo so pa morali zakopati. A pozneje so vsi v spopadu padli.

Na zaklad so potem pozabili in ohranila se je samo govorica o karavani smrti. Lawrence Holmes je očitno prvi, ki je našel sledove tega zaklada. Na cekinih je letnica 1798 in podoba kralja Karla IV španskega. Cekini so torej iz dobe španske nadvlade nad ameriški državami. V arhivu državne knjižnice v New Orleansu se je našlo potrdilo, da je uporabljala vojska južnih držav med vojno velblode, ki so jih prignali, ko je Jefferson kot tedanji vojni minister izposloval v kongresu zakon, s katerim je bilo dovoljenih 30.000 dolarjev za dovoz velblodov. Velblode so dodelili vojski v puščavskih krajih zapadnega Teksasa v Novi Mehiki in v Južni Kaliforniji, kjer so se dobro obnesli. Ko je iztruhnila vojna, se je Jefferson Dawis spomnil na velblode in porabil jih je za prelom blokade v Louisiani. Toda drugačno okolje je imelo za posledico popoln neuspeh. Holmes zdaj vneto prekopava svojo zemljo in išče glavni del zlatih zaklada.

Kakšno hitrost prenese človek?

Zadnje čase so nekateri letalci dosegli na poskusnih poletih presenetljivo hitrost 600 in še več kilometrov na uro ali 160 do 170 m v sekundi. To je mnogo večja hitrost, nego proslo padajoči kamen. Kje je meja hitrosti, ki jo prenese človeški organizem? Kako hitro more leteti človek z letalom po zraku?

Pred 30 leti, ko se je letalstvo pričelo razvijati, so splošno mislili, da človek velike hitrosti sploh ne prenese. Ljudje so bili prepričani, da bi umrl samomorilec, ki bi skočil z Eifflovega stolpa, prej nego bi padel na tla, ker ti njegovo srce ne prenese velike brzine padanja. Zdal vemo, da lahko človek ne samo leta s hitrostjo 400 do 500 km na uro, temveč tudi pada z odprtim padalom, torej enak, kakor pada kamen, če ga vržemo v zrak. Znani so primeri ekoka s padalom iz višine 7 do 8 km, ko je skakač odprl padalo šele 1000 m nad zemljo tako, da ne samo, da se ni onesvestil, temveč je še celo nekako vodil svojo pot proti zemlji. Nekoga angleškega letalca je med poletom s hitrostjo 500 km na uro vrglo iz letala in je jel padati, seveda z isto hitrostjo 500 km na uro. Zavedal se je, da bi mu prišla med tako veliko hitrostjo odprtega padala zdobil ramena in zato je počakal, da je padalo njegovo telo z normalno hitrostjo, potem je pa padalo odprl. Toda pri tako presenetljivi hitrosti grozi letalcem druga nevarnost. Pri nagli izpremembi smeri poleta ali če napravi ovinek, se letalec vskrat onesvesti. Vsa kri se mu prelije na eno stran. Kar povzroči trenutno omedleevico. Čim je pa manevriranje v zraku končano, se vrže kri v normalni obtok in omedleevica je končana. Toda letalstvo telo mora ostati mirno, eicer počijo žile in našopi smrt. Pa tudi nekaj trenutkov letalstvo omedleevica zadostuje, da začne letalo padati in da ga letalec ne more več spraviti v ravnotežje.

Francoski učenjaki trdijo, da lahko leta oprezen letalec s hitrostjo 1000 in več kilometrov na uro, če navadi svoj organizem s sistematičnim treniranjem na tako hitrost, kajti nevaren je samo prehod iz miru v tako veliko hitrost.

Zbiralec vode

V Edinburghu je umrl Hilary Mc Phea, star 76 let. Mož je slovel po svoji najčudovitejši zbirki, kar jih pozna svet. Zbiral je namreč vodo in jo hranil v steklenih steklenicah. Za svojo čudakdo zbirko je potreboval celo tremeženje in ni se ustrašil velikih stroškov, če je šlo za to, da dobi poseben vzorec vode. Imel je steklenice vode iz vseh morij sveta, vse evropske reke in jezera so bila zastopana v njegovi zbirki po steklenicah s pripadajočimi etiketami. Razen tega je imel vzorce vode iz vseh evropskih in mnogih pomembnejših vodopadov svet. Imel je vodo iz Sueškega preliva in iz Mrivega morja, iz jezera Titikaka in iz svetega jezera Ol Hase v Tibetu. Kjer iščejo na njegovi gladi sivečniki po Dalaj lamoji smrti podobno mesta, kjer se je rodil njegov naslednik.

Seveda je bila v zbirki tega čudaka tudi steklenica z vodo iz Ganga, voda, nabrana v jugozapadni Afriki iz kapljice rose po stepi travi, voda iz kitajske reke Jance, in Mississippija in Amazonke, iz Severnega ledenega morja, iz beneških lagun in Neapolskega zaliva. Samo poštnina, ki jo je plačeval čudak za te vzorce, je šla v težke tisočake. Mac Phea si je pa privoščeval zabati čim več vzorcev vode osabno. Svoje čudakdo zbirke je zapustil znanstvenim ustanovam. Učenjaki pa ne vedo, kaj bi počeli z njo.

PRI ZDRAVNIKU

— Ze zopet sem se zredil, gospod doktor. — pravi debelih zdravniku. — Kaj naj storim? — Devalvirajte.

Tužnim srcem javljamo svojim sorodnikom in znancom, da je naš dobi oče in brat

Franjo Benkovič

posestnik in bivši župan v Blagovici

danes po daljšem bolehanju umrl. Pogreb pokojnika bo v četrtek 30. t. m. dopoldne ob 10. uri iz hiše žalosti v Blagovici na tamkajšnje farno pokopališče. Sveta mase zadušnica se bo služila v Blagovici v torek, dne 4. januarja prih. leta zjutraj.

Pokojnika priporočamo v molitev. Večni pokoj njegovi duši!

Blagovica, Kamnik, Ljubljana, dne 28. decembra 1937.

BOJAN, ZORKA, MIRKO, SLAVKO in MIHAEL, otroci; IVO in KAROL, brata.

ROLF FREMONT:

Snet n raznalinah

Pustolovski rom

In tedaj si se spomnil na revolucionarni odbor in njegove načrte, kaj ne?

— Da, Andrej. Sporočiti sem mu, da poznam epohalen izum in da hočem odkriti to tajno. Smili se mi Benson, toda tu so višji interesi na naši strani ki me silijo, da se ne oziram prav na nič in na nikogar. Saj mi gre samo za to, da osvobodim svojo domovino iz krempljev, kamor je zašla. Hočem ji vrniti red in mir. Hočem jo napraviti veliko in slavno, kakor je bila.

— To je sijajen načrt in vreden vsake žrtve. S teboj pojdem, Boris. pa naj bi me stalo to tudi življenje, — je vzklilnil Karagin. In navdušeno je segel inženjerju v roke.

— Jaz tudi!

— In midva tudi! — sta vzklilnila ostala dva. — Hvala vam, prijatelji! Ko sem prosil odbor, naj mi pošlje tri zanesljive moše na pomoč, sem na tihem obžaloval, da mu ne morem obenem sporočiti imen vas treh. kajti mislil sem, da ste boriš mrtvi ali pa prvi zakopani v ječah.

V tem vidim prvi in naizaneslivojšo znanilko uspeha, da mi je usoda poslala prav vas, da je zopet izbrala nas štiri, ki nas veže razen skupne ideje tudi že tolikokrat preizkušeno staro prija-

telstvo. Trdno verujem, da se nam mora posrečiti ta velika naloga, kateri hočemo posvetiti vse svoje moči.

Mar niso vse ovire in težave ustvarjene samo zato, da jih premagujemo? Človek z jasno začrtanim ciljem pred seboj se ne sme ničesar ustrašiti in če bo kdo izmed vas med potjo omagal, kaj za to? Dal bo drugim dober zgled in ti bodo z veseljem stopili na njegovo mesto ter korakali naprej. Če jih omaga še sto ali tisoč, bo vendar končno nastopil nekdo, ki bo prispel do cilja in se zmagovalo ustavlil pri njem.

— Boris je ostal tak, kakršen je bil, — je menil Walpole. In takih je nam treba, samo ljudje prekipavejšega navdušenja znajo vzbuditi omahljivce tudi v najtežjih trenutkih. oni znajo pridobiti nove borce, oni znajo zmagati.

— Prav prav! Kaj pomaga odstraniti enega ali deset teh krvoločnih volkov, uničujti naš domovino? Tam so jih na delu cela krda in oblasti so se znali polastiti tako preračunljivo, da so že v kali zatrli vsak poskus podarmiljenih rešiti se iz tega pekla. Nič drugega ne bo pomagalo, razen da začnemo boj z močnejšim orožjem, kakor ga imajo oni.

— Da! To je tisto, kar sem čutil od prvega trenutka, ko sem spoznal kakšno moč je odkril Benson in kako bi se dala izrabiti. S to močjo v rokah nas bo zadostovala peščica, da bomo premagali vse, kdor bi se nam postavil v bran.

— Zdjaj pa poslušajte, kakšen načrt sem za-

iz dveh delov je sestavljen, iz dveh poskusov. Če nas prvi ne privede k cilju, sežemo šele potem po drugem.

Eden izmed vas vstopi v tovarno kot delavec ali mojster. To pojde lahko, saj so izpremembe pri tako velikem številu delavcev na dnevnem redu tako, da na priložnost ne bo treba dolgo čakati.

Gre mi za to, da bi imel pri rokah zanesljivo pomoč, če bi se pokazala potreba, da bi bilo treba naš načrt uresničiti z nasiljem. Najprej bomo pa poskusili zlepa. Kdo izmed vas bi hotel vstopiti v tovarno?

— Spoznameli smo se že, da vstopim jaz, — je odgovoril Walpole. — Proučil sem pripomočke in knjige, ki mi jih je dobavil odbor, da se pri pravim za bodoče naloge, in na kemijo se že razumem toliko, da lahko tvegam tudi ta korak.

— To zaenkrat ne bo potrebno. Morda te dodelim kam k pečem, ker se boš v enem tednu že spoznal na delo. Drugi izmed vas pa mora vstopiti v tovarno kot tajni odposlanec, ki se bo pogajal z Bensonom o pogojih, od katerih bi bil pripravljen prodati svojo tajno. No, torej, kdo izmed vas bi hotel poskusiti tu svojo srečo? To ne bo lahko. Priglasil se je Bowden.

— Jaz bi se upal prevzeti to nalogo. Nimam pa pooblastil.

— Dobila ga! Odbor bo priznal in odobril vse pogoje, ki bi jih postavil Benson. Bojim se pa, da se bo ta poskus izjalovil.

— Čemu ga pa potem takem delamo?

— Benson ni naš sovražnik in nimamo pravice

nastopati proti njemu nasilno. Za to bi se lahko odločili šele v skrajni sili. To je vprašanje časti. Gardner je poskusil ugovarjati.

S pogajanjem ga bomo opozorili, da je njegova tajna znana. Ma.o je tudi verjetno, da bi mu ostalo prikrto, kdo je to dosegel. In potem? Skril bo svoj aparat tako, da ne bomo ničesar dosegli. Pogoreli bomo po vseh pravilih.

— To je storil že zdaj. Vsi njegovi izumi — kajti prepričan sem, da je odkril mnogo več, nego to, kar sem vam opisal — so skriti tako skrbno, da se zdaj ne slutim, kje naj bi jih iskal. Vse to bo treba šele izvohati. S pošteniimi pogajanjmi torej ne bomo izgubili nobene koristi in če sežemo potem po drugih sredstvih, nam Benson ne bo mogel očitati, da smo ravnali nepošteno, zlasti še, ko bo spoznal naše plemenite nagibe.

— Dobro torej — pogajanja prevzamem jaz in kakor nam svetuješ, bomo sprejeli vse pogoje. Kaj pa če se mi to ne posreči?

— Potem začnemo pogajanja midva, Walpole in jaz. Ravnala se bova po okolnostih.

— Kaj pa jaz? — je vprašal Gardner. — Name sta pa menda čisto pozabila.

— Nikakor ne, tvoja naloga bo pripraviti ladjo in čakati vsak hip, da se bomo lahko vkrcali, čim bi se pokazala potreba.

— Ladjo imamo že zagotovljeno. S kapitanom Smithom smo se dogovorili, da soredne na krov moža, ki bi ga vrpeljal. Iz tega sklepam, da hočeš Bensona ugrabiti.